

Становище

от проф. д-р Цветан Георгиев Сивков

**относно: провеждането на конкурс за доцент по трудово право и
обществено осигуряване с единствен участник и кандидат гл. ас. д-р
Нина Милкова Гевренова**

Уважаеми членове на научното жури,

Уважаеми г-н Председател,

По установения от Закона за развитието на академичния състав в Република България ред съм определен за член на научното жури за провеждане на конкурс за доцент по трудово право и обществено осигуряване с единствен участник гл.ас. д-р Нина Гевренова.

Познавам г-жа Гевренова от времето, когато тя бе студентка по право в Юридическия факултет на СУ. Имам добри и положителни впечатления от този период и с удоволствие се съгласих да представя становище за нея като участник в настоящия конкурс. След завършване на висшето си юридическо образование, след спечелен конкурс и избор тя става асистент по трудово право и обществено осигуряване в Юридическия факултет на СУ. В същото време работи като експерт в Министерството на правосъдието, в Тристранния съвет по социално сътрудничество, като адвокат и мениджър в БТК АД. От 2012 год. е член на Правния съвет към Президента на Републиката. Всичко това допринася за изграждането и развитието ѝ като специалист, не само в областта на трудовоправната теория, но и като юрист с утвърден авторитет в професионалната гилдия. Нейният богат и разнообразен практически опит е предпоставка и гаранция за доброто качество на занятията, които провежда със студентите от Софийския университет. През 2007г. защитава успешно докторат на тема: „Правилникът за вътрешния трудов ред – недържавен източник на трудово право“. Постепенно д-р Гевренова започва да води и лекционни курсове по трудово право и обществено осигуряване в СУ. Към момента на нейното участие в конкурса за доцент, тя вече е лектор и екзаминатор. Съществува осигурен хорариум от часове за заемането на академичната длъжност „доцент“.

Д-р Гевренова участва в настоящия конкурс като представя списък от няколко десетки публикации. За конкурса представя за рецензиране хабилитационен труд на тема: „Специална закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност“, издаден съобразно изискването на закона и представен на широката професионална общественост

от издателство „Сиби“, С., 2013г. в обем от около 300 стр., статията “Представители на работниците и служителите за информиране и консултиране - понятие и категории”, публикувана в сборника „Актуални проблеми на трудовото и осигурителното право. Т. III. Трудовото право на Европейския съюз и българската правна система“, издаден през 2009г., статията „Момент на реализиране на предварителната закрила“, публикувана в сборника „Актуални проблеми на трудовото право. Т. IV. /В памет на проф. Любомир Радоилски - 100 години от рождението и 40 години от смъртта на проф. Любомир Радоилски“, издаден през 2010г. и статията „Въпроси на правната уредба на основанията за уволнение, при които е осъществява предварителна закрила“, публикувана в сборника „Актуални проблеми на трудовото и осигурителното право. Т. V. Българското трудово и осигурително право в модерния свят. /В чест на 75-годишнината на проф. д-р Васил Мръчков/, издаден през 2011г. Посочените статии са публикувани в авторитетни книги, в които се представят и най-известните автори в областта на трудовото право и общественото осигуряване. И четирите произведения са публикувани след получаване на научната и образователна степен „доктор“ и са посветени на проблеми, които не са свързани с успешното защитената дисертация на тема „Правилникът за вътрешния трудов ред – недържавен източник на трудовото право“.

Всичко посочено до сега дава основание да се приеме, че са налице всички изисквания от формална гледна точка д-р Гевренова да участва в конкурса за доцент и той да приключи положително – с положително гласуване от страна на членовете на журито и положително решение на ФС на ЮФ.

Формалната гледна точка не е достатъчна, за да се отдаде дължимото на задълбочената работа и професионалното развитие на д-р Гевренова. Погледът и анализът на представените за рецензиране в конкурса работи и най-вече хабилитационният труд показват висок професионализъм като юрист и като научен работник, отлично познаване на теорията не само на трудовото, но и на правото въобще, умение да се излагат и най-сложните въпроси по разбираем и достъпен начин, желание и възможности за бъдещо развитие и усъвършенстване.

Това е моето категорично убеждение след като се запознах с представените за рецензиране работи. На основата на близостта между трудовото право и административното право, която разглежданите от д-р Гевренова въпроси също разкриват, ще представя вижданията си в настоящото становище за монографичното изследване и за статиите, с които тя участва в този конкурс.

На първо място, трябва да се започне с представяне на монографичното изследване със заглавие „Специална закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност“. То разглежда един от сериозните и актуални въпроси в трудовото право – специалната закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност. Институтът се основава на обективната неравнопоставеност между работниците и служителите с намалена и пълна работоспособност, която без целенасочена законодателна дейност се превръща в правна неравнопоставеност.

Държавата създава поредица от условия – фактически и юридически, за преодоляване на това неравенство, което се явяват и форма на тяхната специална закрила. Интерес представлява тезата, че специалната правна закрила съществува към момента на възникване, съществуване и прекратяване на трудовите правоотношения, но нейното съдържание като права и възможности се променя в зависимост от специфичните проявления на фактическата неравнопоставеност. Следва да се подчертае значението на множеството конкретни предложения за промени в действащата правна уредба, чиято цел е да повишат ефективността на закрилата, без това да води до механично увеличаване на задълженията на работодателя или до правна неравнопоставеност между закриляните и останалите работници и служители.

Добро впечатление прави анализът на авторката за изпълнението на задълженията на работодателя, които са регламентирани и определени като задължения към държавата. По този начин неизпълнението на задълженията, свързани с нарушаване на специалната закрила, е представено като неизпълнение на задължения към държавата, от една страна – при имуществените санкции спрямо едноличните търговци и юридическите лица, и виновно неправомерно поведение, което води до административно наказание от друга. Считаю тази теза, която е развита в книгата, за изключително добре обоснована и логически издържана и намирам тази връзка за важен приносен момент в творчеството на д-р Гевренова.

Авторката успява да анализира и подчертае ролята на трудовото право като специфичен „ограничител“ на свободната воля на работодателя при защита на неговите интереси да учредява ИТПО и в следствие да упражнява своята работодателска власт. Последователно се изследва и разграничава от една страна важната регулаторна роля на трудовото право, а от друга – стремежът на законодателя да се защити както общия интерес – този на обществото, така и индивидуалния – на лица, които имат нужда от такава закрила.

За мен е изключително ценен анализът, който д-р Гевренова прави на положението на редица изпълнителни органи, произтичащо от чл.316, ал.1 КТ – министри, ръководители на ведомства и общински съвети – да създават специализирани работодатели. Това тяхно задължение е в качеството им на органи на властта и представлява проява на компетентност, като система от правомощия. Продължението на този анализ – дали това е оперативна самостоятелност или обвързана компетентност има значение и за теорията на административното право. Представените тези и разсъждения са изключително прецизни и са важни както за публичноправната теория, така и за административната практика.

По-нататък д-р Гевренова, анализирайки правните особености на специализирания работодател, разглежда баланса между публичния и частния интерес. Направен е добър анализ на начина, по който му се дава възможност да започне да осъществява своята дейност – чрез регистрационно производство, което

позволява ефективно реализиране на контрол, но в същото време „не се създават ненужни правни прегради при реализиране на стопанската дейност на специализирания работодател и осигуряваната от него трудова заетост“¹.

Отделено е специално внимание на множеството подзаконовни нормативни актове в областта на заетостта на лицата с намалена работоспособност, тяхната правна същност, действие и значение. Аргументирано са посочени редица проблеми, свързани с тяхното издаване при липса на основание, нарушаване на основни положения в законодателната дейност, както и са дадени разумни предложения за тяхното преодоляване.

Впечатление прави анализът на компетентността на органите, които имат правомощия по трудоустрояването, вида на актовете, които издават, и производството по тяхното издаване и обжалване. Интересен е начинът, по който авторката свързва реализирането на медицинската експертиза на намалената работоспособност с предоставяне на властнически правомощия на субектите, които я осъществяват, и тяхното функциониране като държавни органи. Освен това са разгледани и подробно анализирани белезите на индивидуалните административни актове, които те издават. Внимание заслужават и конкретните предложения за промяна в правната уредба на съдържанието на медицинската експертиза, компетентността на органите на медицинската експертиза, свързани с установяване на намалената работоспособност, атрибутите на болничния лист и експертното решение, множеството нива при тяхното обжалване. Считаю, че това е важен принос не само в трудовото, но и в административното право.

Особено внимание трябва да се отдели на разглеждането на предписанието за трудоустрояване като принудителна административна мярка, нейната характеристика, ред за издаване и обжалване. Принос е подробният анализ на практиката на ВАС, свързана с обвързаната компетентността на органите на медицинската експертиза, техните индивидуални административни актове и реда за тяхното обжалване.

Принос са анализите на компетентността на ТЕЛК и инспекцията по труда в рамките на процедурата по реализиране на предварителната закрила при уволнение на работниците и служителите с намалена работоспособност, характера на издаваните мнения и разрешения като индивидуални административни актове. Внимание заслужава изследването, което разкрива различията в практика на ВАС и ВКС относно възможностите за обжалване на тези актове и правното значение за незаконосъобразността на извършваните уволнения. Следва да се отбележат и обсъдят предлаганите изменения в правната уредба, чието приемане би намалило административната тежест на ТЕЛК и инспекцията по труда, и в същото време би повишило ефективността на закрилата и нейното социално значение.

¹ Гевренова, Н., Специална закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност, С., Сиби, 2013, с.65

Разгледаните до тук аспекти на монографичното изследване на д-р Гевренова показват, че става дума за сериозен и солиден труд, на който правната общественост трябва да отдаде дължимото уважение. Считам, че това произведение съчетава в себе си дълбоко и аналитично познаване на правната теория, на съдебната и административната практика.

Представените за рецензиране статии показват насоките в работата и разнообразните научни интереси на д-р Гевренова. Те са показател за нейните възможности да се бъдещо развитие в областта на трудово правната и осигурително правната теория.

Представените за рецензиране изследвания и най-вече публикуваната монография ми дават основание да изразя положителното си отношение към възможността за професионално развитие на д-р Гевренова. Считам, че тя обосновано и категорично отговаря на изискванията на закона и другите нормативни актове за заемане на академичната длъжност „доцент“ и изразявам мнение в този смисъл. Предлагам и на другите членове на журито да изразят такова становище.

31.03.2014г.

проф. д-р Цветан Сивков